

Uzasadnienie do projektu uchwały Rady Miejskiej Cieszyna

w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Cieszyn.

W myśl art. 44 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.) ustanowienie pomnika przyrody, jako jednej z form ochrony przyrody, następuje w drodze uchwały rady gminy, określającej nazwę danego obiektu, jego położenie, szczególne cele ochrony, zakazy właściwe dla tego obiektu, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 ustawy, sprawującego nadzór nad pomnikiem przyrody, a w razie potrzeby – ustalenia dotyczące czynnej ochrony.

Art. 40 powyższej ustawy definiuje pomnik przyrody jako formę ochrony przyrody będącą pojedynczym tworem (lub skupiskiem tworów) przyrody żywej i nieożywionej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczającym się indywidualnymi cechami, wyróżniającym je wśród innych tworów, wskazując jako przykłady pomników przyrody okazałe rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Proponowany do objęcia ochroną dąb szypułkowy, rosnący na nieruchomości położonej w Cieszynie przy ul. Frysztańskiej 246A (przy chodniku dla pieszych), wyróżnia się spośród otaczającej go zieleni znacznymi rozmiarami – obwód pnia tego drzewa wynosi 416 cm, natomiast równomiernie ukształtowana, rozłożysta korona osiąga ok. 22 m średnicy. Drzewo stanowi przyrodniczą dominantę krajobrazową w zadrzewieniu przyulicznym ul. Frysztańskiej w północnej części miasta, a jego walory estetyczno-przyrodnicze podkreśla bardzo dobry stan zdrowotny.

Objęcie ochroną prawną gruszy pospolitej rosnącej na nieruchomości gminnej, którą stanowi działka nr 8/102 obr. 52, wchodząca w skład pasa drogowego ul. ks. Rudolfa Tomanka (drzewo rośnie na skwerze pomiędzy budynkiem przy ul. ks. Tomanka 8 a budynkiem przy ul. Tysiąclecia 7), ma na celu zachowanie szczególnie cennego elementu przyrody – drzewo to wyróżnia się okazałym rozmiarem pnia, wynoszącym 273 cm (typowe okazy drzew tego gatunku rzadko przekraczają 1,5 m obwodu) oraz koroną o równomiernym pokroju. Drzewo – będące pierwszym przedstawicielem rodzaju grusza, proponowanym do objęcia ochroną pomnikową na terenie Cieszyna – w istotnym stopniu wzmacnia przyrodniczo-krajobrazowe walory zieleni na terenie osiedla Mały Jaworowy.

Objęcie przedmiotowych drzew ochroną prawną pozwoli na ich zachowanie dla przyszłych pokoleń, zwiększy świadomość ekologiczną mieszkańców, przyczyni się do kształtowania wizerunku Cieszyna jako miasta zieleni.

Wobec proponowanych pomników przyrody zaproponowano wprowadzenie następujących zakazów, wybranych i dostosowanych do specyfiki obiektów i formy ochrony spośród zakazów wyszczególnionych w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- 2) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- 4) umieszczania tablic reklamowych.

Wprowadzenie powyższych zakazów pozwoli na właściwe zabezpieczenie drzew przed zniszczeniem ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Projekt uchwały – zgodnie z art. 44 ust. 3a i 3b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach (postanowienie znak WPN.623.12.2017.MS z dnia 21 lipca 2017 r.).